

ἰαυτή. Ἡ λογικὴ δημοσίαι χαρὰς ἐστὶν ἡ ἀμνηστεία. Αὕτη εἴη ἡ λήξις τῆς ἐξαισίας ταύτης πανηγύρεως, τῆς Παγκοσμίου Ἐκθέσεως. Συνδιαλλαγή! Συνδιαλλαγή! Βεβαίως ἡ συνάντησις αὕτη ἀπάσης τῆς κοινῆς προσπάθειας τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, τὸ ἐντευκτικόν τοῦτο τῶν ἐξαισιῶν τῆς βιομηχανίας καὶ τῆς ἐργασίας, ὁ πρὸς ἀλλήλας χαιρετισμὸς οὗτος τῶν ἀριστοτεχνημάτων, ἀντιπαραβαλλομένων, συγκρινομένων, ἐστὶν θέαμα σεβαστόν· ἀλλ' ὑπάρχει θέαμα ἔτι σεβαστότερον, τὸ τοῦ ἐξορίστου κατερχομένου, καὶ τῆς πατρίδος ἀνοιγούσης τὰς ἀγκάλας!

ΑΙ ΔΩΡΕΑΙ ΤΟΥ ΑΙΜΝΗΣΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΙΩΑΚΕΙΜ ΤΟΥ Β΄.

Ἀπὸ τῶν παραμονῶν αὐτῶν τῆς τελευταίας τοῦ βίου τοῦ αἰοδίου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ἐφέρετο μετὰ τοῦ δημοσίου τὸ εὐάρεστον θρύλημα, ὅτι Ἰωακείμ ὁ Β΄ μετὰ διπλὴν πατριαρχεῖαν, τὸν οἰκουμενικὸν θρόνον καὶ τὸν κόσμου καταλείπων, τὴν περιουσίαν αὐτοῦ ὑπὲρ ἱερῶν καὶ ἐκπαιδευτικῶν καὶ φιλανθρωπικῶν καθιδρυμάτων ἐδωρεῖτο. Ἀπέθανεν ὁ πατριάρχης, καὶ τὸ θρύλημα ἀπεδείκνυτο γεγονός. Πράγματι Ἰωακείμ ὁ Β΄, συναισθανόμενος τὸ τέλος τοῦ βίου αὐτοῦ, μετεπέμψατο παρ' ἑαυτῷ ἐν Χάλκῃ τὸν μητροπολίτην Δέρκων, καὶ τὰς τελευταίας αὐτοῦ ἀνεκοίνωσε θελήσεις, ἃς ἐγνωστοποίησε καὶ τῷ κ. Θεόδωρῳ Α. Μαυρογορδάτῳ, ὁ πατὴρ τοῦ ὁποίου, κ. Ἀμβρόσιος Μαυρογορδάτος, ἦν ὁ χρηματοφύλαξ τῆς Α. Παναγιότητος. Αἱ θελήσεις αὐταὶ τοῦ τετελευτηκότος πατριάρχου ἀνακοινωθεῖσαι μετὰ τεσσαρσκαίδεκα ἡμέρας ἀπὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ καὶ δώδεκα ἀπὸ τῆς κηδείας εἰς τὰ δύο ἐν τοῖς πατριαρχείοις σώματα, τὴν ἱερ. Σύνοδον καὶ τὸ διαρκὲς ἐθνικὸν μικτὸν Συμβούλιον, καθ' ἣν ἐποιήσατο αὐτοῖς ἀφήγησιν ὁ ἅγιος Δέρκων, ἐδημοσιεύθησαν κατ' ἀπόφασιν αὐτῶν ὑπὸ τοῦ τύπου. Ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῆς ἀφηγήσεως ταύτης τὸ ὁμογενὲς δημόσιον θὰ ἐκτιμήσῃ προσηκόντως τὸ ὄνομα ἐκείνου, ὅστις διώκησε τὸ σκάφος τῆς Ἐκκλησίας, καὶ θὰ ἐπαινέσῃ τὸν ἅγιον Δέρκων καὶ τοὺς κκ. Α. καὶ Θ. Μαυρογορδάτους, ὡς

ἐργασθέντας οὕτως, ὥστε αἱ ἐκφρασθεῖσαι παραγγελίαι τοῦ μεταστάντος πρωθιεράρχου νὰ ἐκτελεσθῶσιν καθὰ ἐκεῖνος ἐπόθησεν.

Ἰδοὺ ἡ προκειμένη ἀφήγησις.

Τῇ 15 τοῦ μηνὸς ἰουλίου τοῦ 1878 ὁ κ. Θεόδωρος Α. Μαυρογορδάτος, ἐλθὼν κατ' ἐντολὴν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ κ. Ἀμβρόσιου Μαυρογορδάτου πρὸς ἐμὲ εἰς τὰ πατριαρχεῖα μοὶ ἀνεκοίνωσεν ὅτι ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ἐπισκεψάμενος τὴν Α. Θ. Παναγιότητα, νοσηλευμένην εἰς τὴν ἐν Χάλκῃ ἱερὰν μονὴν τῆς Ἀγίας Τριάδος, κατὰ τὴν 13 ἰδίου μηνὸς, ἤκουσε παρὰ τῆς Α. Θ. Π. σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ ὅτι ἔχει νὰ μοὶ ἀναθέσῃ ἰδιαιτέρας Αὐτῆς παραγγελίας· αὐθημερὸν ἐδέησε νὰ μεταβῶ καὶ ἐγὼ εἰς Χάλκην παρὰ τῇ Α. Θ. Π. Τὴν πρωίαν τῆς 17 ἰδίου, ὁ ἐν Χάλκῃ μονάζων ἱερομόναχος Ἀρσένιος, ὅστις ἀπὸ τῆς προτεραίας προσκληθεὶς παρὰ τῆς Α. Θ. Π. ἐπετέλει ἱερὰ καὶ πνευματικὰ χρέη, μοὶ ἐδήλωσεν ὡσαύτως ὅτι ἡ Α. Π. θὰ μὲ καλέσῃ ἰδίᾳ ὡς ἔχουσα νὰ μοὶ δώσῃ ἰδίας Αὐτῆς διαταγὰς. Περὶ τὴν μεσημέριαν δὲ τῆς αὐτῆς ἡμέρας καλέσασά με ἡ Α. Θ. Π. καὶ ἀπομακρύνασα τοὺς λοιποὺς εἶπεν· «Ἀκουσον, τέκνον μου». — Εἰς τοῦτο διέκωψε τὸν λόγον καὶ ἐφαίνετο σκεπτομένη· τῆς σιωπῆς παρατεινομένης, ἐξῆλθον τῆς αἰθούσης συγκινηθεῖς. Μεθ' ἱκανὴν ὥραν εἰσῆλθον αὖθις μετὰ τοῦ σχολάρχου τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς πκνος. ἀρχιμανδρίτου κ. Γερμανοῦ Γρηγοῦ καὶ ἐστήμεν παρὰ τὴν κλίνην τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, μετὰ τινὰς δὲ λόγους περὶ τῆς καταστάσεως τῆς ὑγείας Αὐτῆς ἐν γένει, ἐπειδὴ ἡ Α. Π. περιέβλεπεν ὡσεὶ θέλουσα νὰ εἴπῃ τι ἰδιαιτέρον, ὁ κ. Γρηγοῦς ἠρώτησεν ἐὰν θέλῃ νὰ λαλήσῃ ἰδίᾳ πρὸς ἐμὲ, κατανεύσαντος δὲ τοῦ πατριάρχου, ὁ κ. Γρηγοῦς ἀπεχώρησεν. ἡ δὲ Α. Θ. Π. εἶπε πρὸς ἐμὲ ταῦτα.

— «Α'. Γνωρίζεις, τέκνον μου, ὅτι ἀνέκαθεν ἐμελέτων καὶ προπαρασκεύαζον τὰ περὶ οἰκοδομῆς καὶ ἀποκαταστάσεως ἐνδὲς σχολείου ἐν Καλιμασίᾳ (ἐν Χίῳ), χωρίῳ τῆς γεννήσεώς μου, ἐπὶ τοῦ οἰκοπέδου τῆς πατρικῆς μου οἰκίας καὶ τῶν παρακειμένων οἰκοπέδων, ἅπερ ἐπὶ τούτῳ εἶχον ἀγοράσει. Πρὸς πραγματοποιήσιν λοιπὸν τῆς ἀναλλοιώτου ταύτης ἐπιθυμίας μου, πρὸ πολλοῦ γνωστῆς καὶ εἰς τινὰς τῶν φίλων καὶ οἰκείων, σοὶ παρέχω ἤδη χιλίας καὶ ὀκτακοσίας λίρας Τουρκίας διὰ τε τὴν οἰκοδομὴν ἐνδὲς καταλλήλου παρεναγωγείου καὶ διὰ προικισμὸν αὐτοῦ καὶ συντήρησιν· πρὸς τὸν αὐτὸν δὲ σκοπὸν ἐπιθυμῶ νὰ χρησιμεύσωσι καὶ τὰ ἐκεῖσε εὐρισκόμενα πατρικά μου κτήματα

τα, τὰ ὑπὸ τὴν διαχείρισιν καὶ ἐπιμέλειαν τῶν ἀδελφῶν σου, οἵτινες μετὰ τὴν ἐγκατάστασιν τοῦ σχολείου νὰ παράσχῃσι ταῦτα, ὅπως μένωσιν ἀναπαλλοτριώτως προσηλωμένα εἰς τὴν σχολὴν ταύτην.

» Β'. Σοὶ εἶπον καὶ ἄλλοτε ὅτι ἐπεθύμουν νὰ οἰκοδομήσω οἶκον ἐπὶ τοῦ ἐνταῦθα (ἐν Χάλκη) καιμένου οἰκοπέδου μου ἐκ τετρακισχιλίων τετραγωνικῶν πήχεων καὶ τῆς ἐν αὐτῷ ὑφ' ἡμῶν κτισθείσης δεξαμενῆς, καὶ νὰ ἀφιερῶσω αὐτὸν ἀκολουθῶς εἰς τὴν ἱερὰν ταύτην μονὴν τῆς Ἁγίας Τριάδος. Διάφοροι περιστάσεις ἐκώλυσαν μέχρι τοῦδε τὴν πραγματοποίησιν τῆς ἀποφάσεώς μου ταύτης· ἀλλ' ὁ πόθος μου οὗτος ἐπ' ἐσχάτων μάλιστα διὰ τε τὰς οἰκονομικὰς τῆς Σχολῆς δυσχερείας καὶ διὰ τὴν ξενίαν, ἣν εὗρον ἐν αὐτῇ ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου, κατέστη ζωηρότερος. Σοὶ παρέχω λοιπὸν ἥδη χιλίας καὶ πεντακοσίας λίρας, ἵνα δι' αὐτῶν καὶ ὡς ἔφορος τῆς Σχολῆς καὶ ὡς ἐντολοδόχος μου ἐκτελέσῃς τὸν ἱερὸν μου τοῦτον σκοπὸν. Ἐὰν ὅμως σκεφθεῖς μετὰ τῶν συναδελφῶν σου πεισθῇς ὅτι ἡ ἀξία τοῦ οἰκοπέδου, ἐκποιουμένου, προστεθείσα ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τούτου δύναται ν' ἀποφέρῃ μείζονα καὶ ἀσφαλεστέραν πρόσοδον διὰ τὴν Σχολὴν, δύνασαι νὰ πράξῃς καὶ οὕτως, ἀρκεῖ νὰ ὑπάρξῃ ἀσφάλεια. Ἐκ δὲ τοῦ προϊόντος τοῦ ἀποθεματικοῦ τούτου κεφαλαίου μέρος νὰ χρησιμεύσῃ διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν ἐνὸς χρηστοῦ νέου. Χίου τὴν πατρίδα, ὡς ὑποτρόφου ἱεροσπουδαστοῦ ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ, συμμορφουμένου πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ κανονισμοῦ αὐτῆς.

» Γ'. Ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων μου, ὅσοι πιστῶς καὶ τιμίως μὲ ὑπηρετοῦσιν ἀπὸ πολλῶν χρόνων χωρὶς νὰ λαμβάνωσιν ὀρισμένον μισθὸν καὶ οἵτινες πάντοτε ἐν τῇ παρούσῃ ἀσθενείᾳ μου ἔδειξαν ἐγκαρτέρησιν καὶ ἀφοσίωσιν, σοὶ παραδίδω ἑτέρας ἑξακοσίας λίρας, ἵνα διανείμῃς ταύτας εἰς αὐτοὺς ἀναλόγως.

» Δ'. Ὅτι τριακοσίας λίρας σοὶ δίδω ὑπὲρ τῶν ἐν Ἀθήναις καὶ Εὐρώπῃ ὑποτρόφων μου καὶ σπουδαστῶν, δι' οὓς γνωρίζεις ὅτι ὑπεσχέθην τὴν συνδρομὴν μου.

» Ε'. Ὁμοίως σοὶ δίδω ἔτι τετρακοσίας λίρας, ἵνα μέρος μὲν αὐτῶν διανείμῃς εἰς τὰ γνωστὰ σοι μέρη καὶ πρόσωπα, ἅτινα ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐπικαλοῦνται τὴν ἡμετέραν συνδρομὴν καὶ βοήθειαν, τὸ δὲ ἕτερον μέρος διαθέσῃς καθ' ὃν σοι ἐδήλωσα ἰδιαίτερον ἱερὸν σκοπὸν.

» ς'. Ἐτέρας πεντακοσίας λίρας ὑπὲρ τῶν ἐν Ἐπταφυργίῳ ἱερῶν φιλανθρωπικῶν καταστημάτων.

» Ζ'. Ἐτέρας πεντακοσίας λίρας ὑπὲρ τῆς πατριαρχικῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς.

» Η'. Ἐτέρας ἑκατὸν ὑπὲρ τοῦ ἐν Χίῳ γυμνασίου.

» Θ'. Ἐτέρας ἑκατὸν, ὧν τὴν χρῆσιν θὰ σοὶ ὀρίσω ἀκολουθῶς.

» Ἐν συνόλῳ πέντε χιλιάδας καὶ ὀκτακοσίας (ἀρ. 5800) λίρας Τουρκίας σοὶ παραδίδω ἀπὸ τοῦδε πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἀνωτέρω παραγγελιῶν μου καὶ δωρεῶν, ἀνατεθειμένων ἀπὸ τῆς σήμερον εἰς τὴν υἱκὴν φροντίδα σου. Λάβε λοιπὸν ἀκριβῶς πάντων σημείωσιν». Καὶ ἀμέσως ἠρώτησεν ἐὰν ὁ κ. Α. Μαυρογορδάτος ἀνεχώρησεν ὡς ἐσκόπει εἰς Βιέννην· εἰπόντος μου δὲ ὅτι πράγματι ἀνεχώρησε. «Τότε, ὑπέλαβε, μήνυσον νὰ ἐπανεέλθῃ ἐνταῦθα ὁ υἱὸς αὐτοῦ κ. Θεόδωρος, πρὸς ὃν μοὶ εἶχεν ὑποδείξει ν' ἀποταθῶ ἐν πάσῃ περιπτώσει».

Τὴν 4 ὥραν μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου ἰδοῦσά με ἡ Α. Π. παρ' Αὐτῇ διανουκτερεύοντα, ἠρώτησεν ἐὰν ἐκάλεσα τὸν κ. Μαυρογορδάτον καὶ ἐὰν ἐσημείωσα τὰς παραγγελίας Αὐτῆς· εἶπον ὅτι ἀμφότερα ἐγένοντο καὶ ὑπέβαλον τὸ σημείωμα.

Τὴν πρωΐαν τῆς ἐπιούσης, 18 ἰουλίου, καλέσας με αὐθις ἐγγὺς αὐτοῦ ὁ πατριάρχης εἶπε·

— «Σοὶ ἐξομολογοῦμαι, τέκνον. Παρὰ τῷ κ. Μαυρογορδάτῳ εἶχον χρηματικὴν παρακαταθήκην ἐκ δέκα χιλιάδων λιρῶν (ἀρ. 10,000) Τουρκίας. Ἐκ τούτων πέντε μὲν χιλιάδας καὶ ὀκτακοσίας ἐξεχώρησα ἥδη διὰ τὰς δοθείσας σοι παραγγελίας καὶ δωρεάς μου, μένουσι λοιπὸν παρὰ τῷ ἰδίῳ μόνον τέσσαρες χιλιάδες καὶ διακόσαιο (ἀρ. 4,200). Αὗται, καθὼς καὶ αἱ ἐν τῷ κιθωτίῳ μου εὑρισκόμεναι διὰ τὰς προχείρους ἀναγκαίας δαπάνας, ἀποτελοῦσι τὴν εἰς μετρητὰ περιουσίαν μου. Τὸ πλεῖστον τῆς περιουσίας μου συνίσταται εἰς τὰ γνωστὰ ἀκίνητα κτήματά μου, ἐξαιρέσει ἐκείνων, ὅσα ἐδωρήθησαν πρότερον καὶ ἥδη ἐξεχώρησα δι' αὐς σοὶ ἔδωκα παραγγελίας καὶ δωρεάς μου, εἰς ὁμόλογα, οἷα τὰ αὐλικὰ, τὰ τῆς κοινότητος Ἀρτάκης καὶ τοῦ μητροπολίτου Κυζίκου, καὶ διάφορα ἄλλα ἰδιωτικὰ εὑρισκόμενα ἐν τοῖς κιθωτίοις μου, καθὼς καὶ εἰς τὰ παρὰ τοῦ ἐθνικοῦ ταμείου ὀφειλόμενά μοι ἐκ μηνιῶν καὶ ἐξ ἐπιχορηγήσεων τῶν ἁγίων ἀρχιερέων καὶ ἐκκλησιῶν καὶ ἐκ περιουσιῶν τινῶν. Ὁ ἐν Ἀρτάκῃ ἀρχιερατικὸς ἐπίτροπος σακελλάριος παπᾶ Νικόλαος, ἐπιτετραμμένος νὰ συνάξῃ διὰ λογαριασμὸν μου χρήματα καὶ τόκους ἐκ τῶν ἐκείσε δανείων μου, ἔχει παρ' αὐτῷ ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε συνηγμένων τριάκοντα χιλιάδας γρόσια, πόσα δὲ ἄλλα ἀκολουθῶς συνήγαγεν ἀγνοῶ· σὺν τούτοις τὰ ὑπάρχοντα ἀρχιερατικὰ

μου ἄμφω, τὰ ἀπὸ τῆς πυρκαϊᾶς διασωθέντα οἰκιακὰ σκεύη, ἐπιπλά καὶ τὰ ἐνδύματά μου, καὶ εἴ τι ἕτερον ἀπκρτίζουσι τὴν περιουσίαν μου».

Μετὰ μικρὸν διάλειμμα ἐπανελάθεν.

— «Ἐννοεῖς τὴν θέσιν μου· οἱ ἱατροὶ ἐξήντησαν, φαίνεται, πᾶν μέσον θεραπείας, ἀλλ' ἐγὼ εἰμι ἀφωσιωμένος ὅλως εἰς τὸ θεῖον θέλημα· ἐν πάτῃ ὁμῶς περιπίπτει ἐπιθυμῶ νὰ γνωρίζῃς τὴν περὶ τῆς χρήσεως τῆς περιουσίας μου γνώμην καὶ εὐχὴν μου. Πάντοτε ἐπεθύμουν νὰ περισυνάξω τὴν περισβεῖσσαν ἢ προστεθισμένην τυχὸν περιουσίαν μου καὶ ν' ἀποτελέσω κεφάλαιόν τι, οὗτινος ἐξασφαλισθέντος, τὸ μὲν προῖόν νὰ ἐπαρκῇ διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ γήρως μου, αὐτὸ δὲ τὸ κεφάλαιον νὰ χρησιμοποιηθῇ ἀκολούθως πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν πόθων μου, οὓς πάντοτε ἔτρεφον καὶ διατελῶ τρέφων».

Μετὰ διακοπὴν πάλιν ὀλίγων στιγμῶν, ὁπότε εἰσῆλθεν ὁ κ. Γρηγορᾶς φέρων τῇ Α. Π. παγωτὸν καὶ οἶνον, ἅπερ ἐκ διαλειμμάτων ἐλάμβανεν, ἐγὼ ἐπαναφέρων τὸν λόγον εἰς τὰ προηγουμένα ἡρώτησα τὴν Α. Π. εἰ ἔχει συντεταγμένον ἐγγράφον τι διατυποῦν περιζατωμένως τοὺς πόθους Αὐτῆς.

— «Ὁχι ἀπήντησεν ἡ Παναγιότης του»· καὶ συνεχίζουσα τὸν λόγον προσέθηκεν — «Ἡλπίζον ὅτι αἱ περὶ διαθέσεως τῶν πατριαρχῶν καὶ ἀρχιερέων διατάξεις τῶν κανονισμῶν ἠθελόν ποτε τροποποιηθῇ, οὕτως ὥστε νὰ ἐπιτρέπηται αὐτοῖς τὸ ἐν τρίτον τοῦλάχιστον τῆς καταλειπομένης περιουσίας των νὰ διαθέτῃ ἕκαστος κατὰ τὸ ἄρεστόν αὐτῶ, τὸ δὲ λοιπὸν νὰ χρησιμοποιηθῇ εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἔθνους. Τὸ μέτρον τοῦτο, ὅπερ καὶ ἄλλοι μετ' ἐμοῦ θεωροῦν δικαιοτέρον καὶ λυσιτελέστερον, δὲν κατωρθώθη νὰ πραγματοποιηθῇ ἔτι καὶ οὗτός ἐστιν ὁ κυριώτερος λόγος, δι' ὃν δὲν ἔχω ἐγγράφον διάταξιν τῶν κατ' ἐμὲ ἀλλὰ καὶ οὕτω δύναμαι, νομίζω, νὰ σοὶ ἀνακοινώσω τὰς περὶ τῆς χρήσεως τῆς περιουσίας μου προθέσεις καὶ εὐχάς μου, ἐλπίζων ὅτι θὰ τύχῃσι τῆς προσηκούσης ἐκτιμήσεως καὶ ὑποστηρίξεως παρ' ὧν δεῖ ὡς μὴ ἀπῆλθουσαι κυρίως καὶ εἰς τὸ πνεῦμα τῶν σχετικῶν διατάξεων τῶν ἐν ἐνεργείᾳ κανονισμῶν.

«Εὐχομαι καὶ ποθῶ αἱ μικραὶ οἰκονομίαι μου νὰ μὴ ὑποστῶσι τὴν τύχην τῶν τέως διαχειρισθεισῶν ἀρχιερατικῶν περιουσιῶν, ἀλλὰ νὰ γίνωσι τοῦλάχιστον ἀφετηρία ἐπωφελεστέρας καὶ μονιμωτέρας χρήσεως. Ἐὰν ἡ περιουσία μου ἦτο τοιαύτη, ὥστε νὰ ἐπαρκῇ καὶ διὰ ἀνέγερσιν τῶν πατριαρχείων, ὡς ἐγὼ ἐσχεδιάζον τὰ νέα πατριαρχεῖα, ἠθελον ἴσως τροποποιήσῃ τὰς σκέψεις μου· ἀλλ' ὡς ἔχει σήμερον καὶ

ὅπως διάκεινται τὰ καθ' ἡμᾶς, δεῖν νὰ χρησιμοποιῇ οὕτω.

»Ἐπιθυμῶ ἐκ τῶν παρὰ τῷ κ. Μαυρογορδάτῳ τεσσάρων χιλιάδων καὶ διακοσίων λιβρῶν Τουρκίας:

«Α'. Χίλιαι λίραι νὰ ἐξιδιαιθῶσιν ὡς πρώτη καταβολὴ διὰ τὴν ἀνέγερσιν τῶν πατριαρχείων· ἕως οὔ δὲ ἔλθῃ ὁ κατάλληλος εἰς τοῦτο καιρὸς, τὸ ποσὸν τοῦτο νὰ μένῃ ἐξησφαλισμένον, δεόντως τῶν τόκων προστιθεμένων εἴτε ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ κεφαλαίου, εἴτε ἐπὶ τοῦ ἐπομένου.

»Β'. Ἑτεραί χίλιαι λίραι νὰ κατατεθῶσιν ἐπίσης εἰς μέρος ἀσφαλὲς ἐπὶ τόκῳ ὥστε προστιθεμένων ἐτήσιως τῶν τόκων ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου ν' ἀποτελεσθῇ ἐν τὸς ὀλίγων ἐτῶν ἀποθεματικόν, ὅπερ ν' ἀποφέρῃ ἐτήσιαν πρόσοδον, ἥτις νὰ ἐπαρκῇ δι' ἀντιμισθίαν ἐνὸς τακτικοῦ εἰδικοῦ ἱεροκέρυκος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας.

»Γ'. Ἑτεραί ἑκατὸν λίραι νὰ χορηγηθῶσιν ὑπὲρ τοῦ ἐν Σαυροδρομίῳ σχολείου τῶν ἀπόρων παιδῶν καὶ κορασίων.

«Δ'. Ἑτεραί ἑκατὸν ὑπὲρ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου.

»Ε'. Αἱ λοιπαὶ δύο χιλιάδες λίραι νὰ χρησιμεύσωσιν διὰ τὴν ἐπομένην ἐκκλησιαστικὴν καὶ ἐθνικὴν ἀνάγκην· ἐπὶ τῶν ἐν Μουχλεῖν δύο οἰκοπέδων μου, τὰ ὑποῖα πρὸς αὐτὸν τοῦτον τὸν σκοπὸν καθιερω, ν' ἀνεγερθῇ οἰκοδομὴ κατάλληλος, ἥτις νὰ χρησιμεύσῃ εἰς πατριαρχικὸν τοῦ Γένους παρθεναγωγεῖον, τὸ ὁποῖον νὰ προικοδοτηθῇ μὲ τὰ κεφάλαια τῶν εἰς τὸν ἐν Ἀρτάκῃ ναὸν τῆς μητροπόλεως δανείων μου, οἱ δὲ καθυστερούμενοι αὐτῶν τόκοι, πλὴν τῶν δεδομένων τέως τῷ τακελλαρίῳ ν' ἀφειθῶσιν εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ ναοῦ ἐκείνου.

»Περὶ τῆς κατὰ τὴν Ἀρτάκην ἀνεγερθείσης καὶ προικισθείσης παρ' ἡμῶν ἀδροτάτοις ἀνελώμασι καὶ τόκοις ἱερᾶς μονῆς τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου μετὰ τῶν ἐν αὐτῇ διαφόρων ζώων καὶ τῶν περίεχθον ἀγορασθέντων κτημάτων καὶ γκιῶν βεβαίως θὰ ἰσχύσῃ τὸ ἐν τῇ πατριαρχικῇ κώδιξιν ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμῶν πατριαρχείας κατεπτημένον σιγγίλιον, καθ' ὃ ἡ μὲν ἐπιμέλεια καὶ ἐπιστάσις ἀνατίθεται τῇ Ἱ. μητροπόλει Κυζίκου, αἱ δὲ πρόσοδοι χρησιμεύουσι διὰ τὰ ἐκπαιδευτήρια τῆς Ἀρτάκης. Ὁ λόφος «Ἁγίος Συμεὼν» μετὰ δαλιανίων νὰ ἀφειθῶσιν ἐκείνοις, εἰς ὧν τὰ ὀνόματά εἰσι γεγραμμένα.

»Περὶ τῶν ὀφειλόμενων μοι δι' ἡμολόγων ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου Κυζίκου λέγω μόνον ὅτι ἔχων ὑπ' ὄψιν τὴν δυσχερῆ οἰκονομικὴν αὐτοῦ θέσιν, ἐσκόπουν, ἀ-

φοῦ ἐκπέσω ὅσα κατὰ καιροὺς μοι ἔμβασε καθ' ἣν ἐζήτησα καὶ ἔλαβα τῆς Σεβασμιότητός του σημείωσιν, ν' ἀπαιτήσω πεντακοσίας λίρας πρὸς τελείαν ἐξόφλησιν καὶ εἰς μείζονα ἔτι νὰ προβῶ παραβλεῖν χάριν τῆς μητρὸς καὶ τῶν ἀδελφῶν του.

«Τὸ ἐν τῇ νήσῳ Ἀντιγόνου οἰκόπεδον πῶς καὶ εἰς τίνας ἔχω δεδωρημένον γνωρίζεις, ὥστε περὶ τούτου οὐδὲν ἔχω νὰ διατάξω ἤδη.

«Ἐκ δὲ τῆς λοιπῆς περιουσίας μου, ἦτοι τῶν παρ' ἐμοὶ μετρητῶν, τῶν μετὰ καὶ ἄνευ ὁμολόγων ὀφειλομένων μοι καὶ καθυστερουμένων παρὰ τε τοῦ ἐθνικοῦ ταμείου καὶ λοιπῶν, ἐκ τῆς ἀξίας τῶν πραγμάτων μου καὶ εἴ τινας ἄλλου ἀνέχοντός μοι δικαίου νὰ ἐξοφληθῶσι τὰ εὐρεθησόμενα μικρὰ χρέη μου πρῶτιστα καθὼς καὶ τὰ ὀφειλόμενα εἰς ἔξοδα τῆς τροφοδοσίας τῶν πατριαρχείων καὶ τοῦ οἴκου καὶ εἰς μισθοὺς τῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν μου, χωρὶς οὐδεὶς τῶν ἐχόντων λαμβάνειν ν' ἀδικηθῇ κατὰ τὰς σχετικὰς διατάξεις τῶν ἐν ἐνεργείᾳ κανονισμῶν».

Ἐνταῦθα ὑπομνήσαντός μου περὶ τῶν ἑκατὸν λιρῶν, ὧν τὴν χρῆσιν ἐπεφυλάχθη νὰ μοι ἀνακοινώτῃ τὴν προτεραίαν, εἶπεν ἡ Α. Θ. Π. — «Ταύτας θέλω διαθέσει κατὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν πτωχῶν ἐκείνων κορασίων, ὑπὲρ ὧν, ὡς εἶναι γνωστὸν, εἶχον ὑποσχεθῇ τὴν συνδρομήν μου.

«Τὴν εὐδωσιν τῶν πόθων καὶ τῶν εὐχῶν μου τούτων καὶ τὴν ἐν τῇ ἐκτελέσει διακανόνισιν αὐτῶν ἐπιθυμῶ θερμῶς νὰ ἐπιμεληθῆς καὶ νὰ συστήσης στενῶς εἰς τε τὴν ἱεράν Σύνοδον καὶ τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον, παρακάλεσον δὲ καὶ τοὺς ἀγαθοὺς μοι φίλους (οὓς μοι ἐξωνόμασεν), ἵνα μετὰ τῆς διακρινούσης αὐτοὺς φιλογενοῦς διαθέσεως συντελεσῶσι τὸ ἐπ' αὐτοῖς εἰς τὴν αἰσίαν διεκπεραίωσιν αὐτῶν». Ἐπὶ πᾶσι προσέθετο. — «Ἀσπάζομαι καὶ εὐχομαι καὶ εὐλογῶ τοὺς πάντας ἀπὸ ψυχῆς, προσδοκῶν παρ' ἐνὸς ἐκάστου ὁμοίαν τῆς ψυχῆς διάθεσιν».

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ δεκάτῃ ὀγδόῃ ἰουλίου ἀφίκετο εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν ὁ ἐντολῇ τῇ, Α. Θ. Π. προσκληθεὶς κ. Θ. Α. Μαυρογορδάτος, μεθ' οὗ εἰσῆλθοντες παρὰ τῇ Α. Θ. Παναγιότητι, ἥτις μετὰ τὰς προσαγορεύσεις δηλώσασα τῷ κ. Θεοδώρῳ τὸν σκοπὸν τῆς προσκλήσεώς του, ἀρηγγίστατο ἐπομένως, διακοπτομένη παλλάκις ἐν τῇ σειρᾷ τοῦ λόγου, τὰ καθέκαστα τῶν τε δοθεισῶν μοι παραγγελιῶν τῇ προτεραίᾳ καὶ ἐφεξῆς τὰς τῆς πρωΐας, καθ' ἃ ἀνωτέρω ἐκτίθεται, μετὰ δὲ τὸ πέρας λέγει τῷ κ. Θεοδώρῳ. — «Ἀξιῶ, τέκνον, πρῶτον νὰ μετρήσῃτε τῇ ἁγίῳ Δέρκων ἐκ τοῦ παραυτίκα πέντε χιλιάδας καὶ

ὀκτακοσίας (ἀριθ. 5,800) λίρας Τουρκίας, ἃς ὀφείλω δι' ἣν ὥρισα χρῆσιν καὶ δι' ἃς ἀνεθέμην ἰδιαιτέρας παραγγελίας τῇ Σεβασμιότητί του, ὡς ἠκούσατε ἤδη· δεύτερον δὲ τὸ ὑπόλοιπον τῆς παρ' ὑμῖν ἐμπεπιστευμένης χρηματικῆς περιουσίας μου ἐκ τεσσαρῶν χιλιάδων καὶ διακοσίων (ἀριθ. 4,200) λιρῶν Τουρκίας νὰ συντελέσῃτε ὅπως διατεθῇ καθ' οὓς ἐδήλωσα πόθους συνεννοούμενος μετὰ τοῦ ἁγίου Δέρκων».

Εἰς ταῦτα ἀποκριθεὶς ὁ κ. Θεόδωρος εἶπεν.

— «Ἔστε βέβαιος, Παναγιώτατε, ὅτι ἀπὸ τοῦδε ἔσται πιστωμένος ὁ ἅγιος Δέρκων μὲ τὸ ποσὸν 5,800 λιρῶν κατὰ τὴν ὑμετέρην διαταγὴν, καὶ ὅτι ἀκολούθως θὰ ἐπιμεληθῶ ὅσον τὸ ἐπ' ἐμοί, συνεννοούμενος μετὰ τοῦ ἁγίου Δέρκων, ὅπως μὲ τὸ παρ' ἡμῖν ποσὸν τῶν 4,200 λιρῶν τουρκικῶν ἐκτελεσθῶσιν οἱ ὑμέτεροι πόθοι καὶ αἱ εὐχαί».

Τελευταῖον, ἀμφότεροι συγκεκινημένοι σφόδρα, ἐξήλθοντες τῆς αἰθούσης τῆς Α. Θ. Π. παραγγελλούσης τῷ κ. Θεοδώρῳ Μαυρογορδάτῳ εὐχὰς δι' ἑκάπτον τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ.

ΑΝΑΛΕΚΤΑ.

ΘΑΛΑΣΣΙΟΣ ΣΙΦΩΝ ΕΝ ΑΓΓΛΙΑΙ. — Σπανιώτατον φαινόμενον ἐγένετο ἐπὶ τῆς νοτίας ἁκρας τῆς Ἀγγλίας ἀπέναντι τῆς Ἀμστέρης καὶ τῆς πόλεως Πορτσμουθ. Τὸ φαινόμενον τοῦτο εἶναι θαλάσσιος σίφων, οὗτινος μαρτυρία ὀφθαλμοφανὴς ἀπεστάλη εἰς τὰ ἀγγλικὰ φύλλα. Τὴν 21 αὐγούστου μικρὸν πρὸ μεσημβρίας ὁ νοτιανατολικὸς ἀνεμος σαρώσας τὰ μέλανα νέφη ἔφερεν αὐτὰ πρὸς τὴν Ἀμστέρην. Ὀλίγα λεπτά μετὰ μεσημβρίαν ὤφθη ἡ θάλασσα συγκοινωνοῦσα μετὰ τῶν νεφῶν διὰ στήλης ὕδατος, κινουμένης ἐξ ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς. Ὁ αὐτόπτης μάρτυς τοῦ φαινομένου, ὅστις καὶ τὴν ἐκθεσιν ἐποίησατο, παρετίθει διὰ τηλεσκοπίου μετὰ προσοχῆς τὰς κινήσεις τῆς στήλης ταύτης καὶ διέγνω ὅτι ἡ ἄκτις τῆς στεφάνης αὐτῆς ἦν ἀρκούντως μεγάλη, καὶ ὅμως ἐχώρει ταχύτατα. Λιγνὸν πρὸ τῆς Σούτθης, προαστείου τῆς Πορτσμουθης κατὰ τὴν εἴσοδον τοῦ λιμένος τούτου, καὶ διὰ τοῦ ὀρμου Στόκες. Ἀμα εἰς τὴν δίνην τῆς Σούθαμπτων ἀφικόμενος ὁ σίφων μετεδλήθη εἰς κατακλυσμιαίαν βροχὴν. Ὀλίγον πρὸ ταύτης μικροῦ δὲ πρὸς περιεκλείσθη ὑπὸ τῆς δίνης τοῦ κινουμένου ὕδατος πλῆθον καὶ κατεποντίσθη. «Μεθ' ὧν αὐτοῦ (λέγει ὁ αὐτόπτης) τὴν μικρὰν ἐκτασιν καὶ σφοδρότητα, ἥκιστα συνήθεις εἰς τοὺς τροπικοὺς, ὁ σίφων ἦν ἀξιοσημείωτος διὰ τὸ μέγιστον ὕψος τῆς στήλης τοῦ ὕδατος».

Ὁ ὑπεύθυνος **Ε. ΠΑΠΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ.**

ΤΥΠΟΙΣ ΒΟΥΤΥΡΑ ΚΑΙ Σ/ΑΣ.